

Правилник о категоризацији и рангирању научних часописа

Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 159/2020 од 30.12.2020. године, а ступио је на снагу 7.1.2021.

Предмет Правилника

Члан 1.

Овим правилником уређује се рангирање, категоризација, поступак утврђивања листе категоризације, услови за уређивање научних часописа и научне гране у оквиру којих се врши рангирање, као и други елементи од значаја за категоризацију и рангирање часописа и њихово одлагање у репозиторијум (у даљем тексту: Репозиторијум).

Научни часопис

Члан 2.

Научни часопис је периодична публикација у којој се објављују резултати научноистраживачког рада.

Међународни научни часопис је часопис који је реферисан у међународним цитатним базама Journal Citation Report (у даљем тексту: JCR) и Web of Science (Science Citation Index Expanded, Social Science Citation Index, Arts and Humanities Citation Index (у даљем тексту: WoS).

У области друштвених и хуманистичких наука, осим часописа у горе реферисаним базама, међународни часопис је и часопис реферисан у међународним базама SCImago Journal Rank (у даљем тексту: SJR), као и они научни часописи које одговарајући матични научни одбори дефинишу као часописе из категорије M23.

Међународни часопис, у смислу овог правилника, може бити часопис иностраног или домаћег издавача.

Национални научни часопис је часопис који није реферисан у међународним базама. Национални научни часопис, у смислу овог правилника, може бити часопис домаћег или иностраног издавача.

Научни часопис домаћег издавача, у смислу овог правилника, је периодична публикација издавача чије је седиште на територији Републике Србије који испуњава Услове за уређивање научних часописа, који су одштампани уз овај правилник и чине његов саставни део (Прилог 1).

Научни часописи домаћег издавача

Члан 3.

У поступку квалитативне и библиометријске анализе, статус научног часописа утврђује се на начин и под условима утврђеним овим правилником.

Поступку анализе подвргавају се сви научни часописи домаћег издавача, новопокренути или часописи чије издавање је обновљено, а који су заинтересовани за категоризацију и реферисање у бази научних часописа која се израђује у складу са законом којим се уређује научноистраживачка делатност и која садржи елементе за вредновање и праћење утицајности научних часописа за потребе израде библиометријског извештаја (у даљем тексту: Национална база научних часописа).

Часописима домаћег издавача категорија се утврђује на основу остварене цитираности у WoS-у и у електронској бази SCOPUS.

Области друштвених и хуманистичких наука за које се неће израчунавати импакт фактор у оквиру библиометријске анализе дефинисане су чл. 9. и 14. овог правилника.

Поступку оцењивања претходи чин полагања свезака у Репозиторијум.

Праћење часописа за потребе поступка оцењивања траје две календарске године. Часописи који након тога задовоље захтеве из Прилога 1 овог правилника, реферишу се у Националној бази научних часописа у допунских годину дана, а по истеку тог периода, рангирају се и категоризују у складу са чланом 6. овог правилника.

Анализа за часописе који те захтеве не задовоље, даје се у описном облику, кратким навођењем захтева који нису испуњени из Услова за уређивање научних часописа.

Анализу домаћих часописа, врши установа или организација коју, у складу са законом којим се уређује научноистраживачка делатност, одреди министарство надлежно за научноистраживачку делатност (у даљем тексту: Министарство).

Облик издања часописа (штампани, електронски доступан или паралелно оба облика издања) не утиче на одлуку о научном статусу часописа.

Рангирање

Члан 4.

Показатељи за рангирање међународног научног часописа одређени су од стране издавача цитатних, односно индексних база наведених у члану 2. овог правилника.

Показатељи за рангирање научних часописа домаћих издавача одабирају се тако да подстичу вредновање у циљу повећања квалитета, међународне укључености, релевантности и утицајности тих часописа и научних резултата, а у оквиру друштвених и хуманистичких наука и очувању научне и културне баштине.

Научни часописи домаћег издавача подвргавају се квалитативној и библиометријској анализи, која је основа за рангирање часописа и која укључује следеће показатеље библиометријског квалитета: укупан број цитата у WoS-у и SCOPUS-у (или импакт фактор два (у даљем тексту: ИФ2), односно пет (у даљем тексту: ИФ5), удео радова на светским језицима, удео иностраних аутора, удео часописних референци, удео референци на страним језицима, удео иностраних рецензента и других показатеља библиометријског квалитета који се односе на опремљеност чланка, транспарентност уређивања и др, осим за области друштвених и хуманистичких наука за које су критеријуми дефинисани у члану 14. овог правилника.

Часописи се рангирају унутар појединачних научних области, према формираним матичним научним одборима, односно додатним областима у оквиру којих се врши библиометријска анализа, дефинисаних у Прилогу 2 овог правилника, који је његов саставни део.

Часопис може бити разврстан у више сродних научних грана. Уколико часопис није разврстан и категорисан у одређеној области прихвата се категорија из сродне научне гране. Часопису разврстаном у две или више научних области, а коме су додељене различите категорије унутар различитих области, категорије се прихватају за сваку гранаособ.

Категоризација

Члан 5.

Категорија је мерило квалитета часописа. Категоризација се врши једном годишње. Као мера утицајности часописа у природно-математичким, техничко-технолошким, биотехничким и медицинским наукама користи се просечан број цитата примљених током текуће године за радове објављене у претходне две године – ИФ2, односно за радове објављене у претходних пет година – ИФ5. У области друштвених и хуманистичких наука квалитет се одређује према критеријумима, како је дефинисано у члану 14. овог правилника.

Категорија међународних часописа одређује се на основу утицајности остварене у JCR, на основу реферисања у WoS-у, а часописи који се реферишу у WoS-у, а нису још остварили импакт фактор категоришу се као M24, а у области друштвених и хуманистичких наука и на основу реферисања у SJR. Часописи реферисани у WoS-у, а којима се не утврђује импакт фактор у JCR (Arts and Humanities Citation Index) остварују категорију M23, а часописи који су реферисани у SJR и означени као Q1 остварују категорију M23, означени као Q2 и Q3 остварују категорију M24, а означени као Q4 остварују категорију M51.

У оним областима наука које нису у адекватној мери заступљене у WoS и SJR, матични научни одбори могу да усвоје одговарајуће додатне листе међународних часописа, на начин дефинисан у члану 13. овог правилника.

Часописи обухваћени репрезентативним и преференцијалним листама у области друштвених и хуманистичких наука категоришу се према критеријумима наведеним у члану 14. овог правилника.

Научни часописи домаћег издавача који се не налазе у индексним базама из члана 2. овог правилника, категоризују се на основу параметара библиометријског квалитета оствареног у Националној бази научних часописа, у складу са чл. 3. и 4. овог правилника.

Члан 6.

Научни часописи из научних области природно-математичких, техничко-технолошких, биотехничких и медицинских наука се разврставају у категорије одређене на следећи начин:

Категорија научног часописа	Назив категорије научног часописа	Дефиниција категорије научног часописа
M21a	Међународни часопис изузетних вредности	Часопис који је према ИФ2, односно ИФ5, рангиран у JCR у својој области наука међу првих 10% часописа.
M21	Врхунски међународни часопис	Часопис који је према ИФ2, односно ИФ5, рангиран у JCR у својој области наука између првих 10% и 30% часописа.
M22	Истакнути међународни часопис	Часопис који је према ИФ2, односно ИФ5, рангиран у JCR у својој области наука између првих 30% и 60% часописа.
M23	Међународни часопис	Часопис који се налази на попису JCR, али према ИФ2, односно ИФ5, није у својој области наука рангиран међу првих 60% часописа.
M24	Национални часопис међународног значаја	Часопис који се према библиометријским показатељима Националне базе научних часописа у својој области наука налази у првих 10%.
M51	Врхунски часопис националног	Часопис који се према библиометријским показатељима Националне базе

	значаја	научних часописа у својој области наука налази у првих 30%.
M52	Истакнути национални часопис	Часопис који се према библиометријским показатељима у својој области наука налази између првих 30% и 60% часописа.
M53	Национални часопис	Часопис који према библиометријским показатељима Националне базе научних часописа у својој области наука није у првих 60% часописа.
M54	Домаћи научни часопис који се први пут категоризује	Часопис који је реферисан у Националној бази научних часописа Националног индекса, а који је задовољио захтеве из Услови за уређивање научних часописа и који се први пут категоризује.

Члан 7.

Уколико научни часопис буде означен као: „Суспендован са листе JCR“ (Title suppressions или dropped), исти неће бити категоризован за ту годину.

Уколико научни часопис буде означен као: „Псеудо часопис“, на предлог надлежног матичног научног одбора и Комисије дефинисане чланом 8. овог правилника, исти неће бити категоризован и брисаће се са листе категоризованих часописа.

Научни часопис домаћег издавача може бити суспендован из Националне базе научних часописа, у складу са законом, на предлог надлежног матичног научног одбора, установе или организације из члана 3. став 8. овог правилника, по претходно прибављеном мишљењу Комисије из члана 8. овог правилника.

Комисија за утврђивање предлога годишње листе категорисаних часописа

Члан 8.

Ради спровођења поступка утврђивања годишње листе категорисаних часописа, министар надлежан за научноистраживачку делатност (у даљем тексту: министар), у складу са законом којим се уређује научноистраживачка делатност, образује Комисију за утврђивање предлога годишње листе категорисаних часописа (у даљем тексту: Комисија).

Чланове Комисије именује министар, тако што сваки матични научни одбор предлаже свог представника, из реда чланова матичног научног одбора. Председника Комисије министар именује из реда чланова које су предложили матични научни одбори. Приликом именовања чланова Комисије води се рачуна о равномерној заступљености научних области и о родној равноправности.

Поступак категоризације

Члан 9.

На основу Извештаја о библиометријској анализи научних часописа, према волумену из претходне године, матични научни одбори, образовани у складу са законом којим се уређује научноистраживачка делатност, сачињавају Предлог листе категоризације научних часописа, који најкасније до краја септембра текуће године достављају Комисији, преко Министарства.

У оквиру библиометријске анализе основ за категоризацију часописа је одређивање импакт фактора, осим за следеће гране у области друштвених и хуманистичких наука: филозофија, теологија, право, економија, политичке науке, историја, археологија, етнологија, музикологија, историја уметности, језик и књижевност.

У оквиру појединих научних грана у случајевима непостојања часописа који испуњава услове за категорију M24, матични научни одбори могу да предложе Комисији да се часопис из категорије M51 за дату грану преведе у категорију M24.

Предлог листе категоризације научних часописа матичних научних одбора у случају разлика у односу на Извештај о библиометријској анализи, мора да садржи образложење. Матични научни одбор може да предложи само један ранг више или мање у односу на библиометријску анализу.

Комисија разматра Предлог листе категоризације научних часописа и подноси Министарству образложен предлог Коначне годишње листе категоризације научних часописа, најкасније до краја новембра текуће године, за претходну годину.

Министарство доноси одлуку о утврђивању Коначне годишње листе категорисаних научних часописа, на предлог Комисије.

Приликом предлагања категорија у складу са овим правилником, чланови матичних научних одбора и Комисије не могу предлагати категорије за часописе чији су уредници или чланови уредништва или су по било ком основу у сукобу интереса.

Репозиторијум

Члан 10.

Репозиторијум је електронска архива часописа у виду свезака пуног текста (у даљем тексту: Репозиторијум). Издавач је дужан да електронску верзију положи у репозиторијум до краја првог квартала наредне године. Полагање свезака у Репозиторијум врши се ради поступка библиометријске анализе, као и за потребе категоризације и рангирања. Пун текст радова из Репозиторијума може се преузимати за потребе из овог члана само уз писмену сагласност издавача.

Члан 11.

Репозиторијум одржава Народна библиотека Србије. Информације о попуњености Репозиторијума појединим свескама, као и датуму полагања свезака, морају бити јавно доступне посредством одговарајуће веб апликације Народне библиотеке Србије. Датум приспећа у Репозиторијум узима се као показатељ редовности објављивања часописа.

У Репозиторијум се полаже електронска верзија сваке објављене свеске. Положена верзија мора у свему бити верна оригиналу, укључујући и пагинацију радова. Полагање се врши у формату који одређује Народна библиотека Србије.

Ако се часопис издаје у штампаном облику, у Репозиторијум се такође доставља и један примерак штампане верзије часописа. Достава у штампаној верзији не ослобађа издавача обавезе да Народној библиотеци Србије достави обавезни примерак у складу са законом којим се уређује обавезни примерак публикације.

Национални часописи који не полажу, односно не достављају своје свеске у Репозиторијум, не могу бити категоризовани.

Доступност података о категоризацији и рангирању часописа

Члан 12.

Категоризација и рангирање међународних научних часописа, дефинисана овим правилником, доступна је на порталу Народне библиотеке Србије.

Годишња листа категорисаних научних часописа, као и библиометријски извештај који сачињава установа или организација из члана 3. став 8. овог правилника, доступни су на интернет страници Министарства.

Научни часописи иностраних издавача који нису реферисани у индексним базама

Члан 13.

Категоризација научних часописа иностраних издавача који нису реферисани у базама из члана 2. овог правилника или другим базама из овог правилника, врши се утврђивањем посебне листе категоризације међународних научних часописа, коју утврђују матични научни одбори, а потврђује Комисија и Министарство. Предлог посебних листа сачињавају матични научни одбори, са образложењем критеријума категоризације и достављају их Комисији, преко Министарства, најкасније до 30. јуна текуће године. Комисија разматра достављене предлоге и подноси Министарству образложене предлоге коначних посебних листи, најкасније до 31. јула текуће године, а Министарство утврђује посебне годишње листе које се објављују на интернет страници Министарства.

У поступку утврђивања листе категоризованих часописа из става 1. овог члана у односу на научне области, које због идентитетске материје којом се баве (нпр. језик и књижевност, национална историја, етнологија и др.), по дефиницији нису заступљене у глобалним и европским индексним базама, неопходно је користити листе часописа установљене у циљу њиховог научног рангирања, које су прихваћене од одговарајућих водећих националних или репрезентативних међународних организација или удружења.

Рангирање и категоризација часописа у области друштвених и хуманистичких наука

Члан 14.

За разврставање научних часописа из области друштвених и хуманистичких наука примењује се категорија научног часописа из табеле из члана 6. овог правилника, као и за часописе у осталим научним областима.

Категорије M21a до M23 одређују се на основу класификације часописа које припадају WoS листама по ИФ2, односно ИФ5 фактору, сагласно члану 6. овог правилника, с тим да категорији M23 припадају и часописи означени као Q1 у SJR и часописи на листама ERIH+, а категорији M24 припадају и часописи означени као Q2 и Q3 у SJR, а категорији M51 часописи означени као Q4 у SJR. У случају да се часописи налазе и на некој од претходно наведених листа категорисаних научних часописа, матични научни одбори имају право да дају предност категоријама из Коначне годишње листе категоризованих научних часописа за одговарајућу годину коју је утврдило Министарство.

У оквиру верификоване листе славистичких часописа Међународног славистичког комитета, прихвата се категорија M23 која припада Категорији I, категорија M51 која припада Категорији II и категорија M52 која припада Категорији III наведене листе.

Уколико би на основу WoS и SJR критеријума часопис добио различите M20 категорије, додељује му се виша од две категорије.

Уколико часопис припада само једној од наведених база, рангирање узима у обзир само ту базу.

При категоризацији часописа у категорију M24 матични научни одбори који су надлежни за више од једне научне гране воде рачуна да удео часописа не пређе 20% укупног броја домаћих часописа у појединачној научној грани.

При категоризацији часописа у категорију M51 матични научни одбори који су надлежни за више од једне научне гране воде рачуна да удео часописа не пређе 30% укупног броја часописа у појединачној научној грани.

Научни часописи у категоријама M52, M53 и M54 спадају у преосталих 50% часописа у оквиру појединачне научне гране.

При сваком разврставању домаћих научних часописа који се у тренутку категоризације не налазе у базама из члана 2. овог правилника, матични научни одбори и Комисија посебно воде рачуна о следећим критеријумима: научни квалитет, национални, историјски, културни и друштвени значај, регионална или међународна релевантност.

При рангирању часописа у области хуманистичких наука, посебно се води рачуна о националном, историјском, културном и друштвеном значају часописа и издавача и очувању домаће културне и научне баштине у часопису. У области друштвених наука, води се рачуна и о доприносу часописа стављању научноистраживачких резултата у функцију решавања друштвених проблема и државних потреба.

Квалитет часописа у области друштвених и хуманистичких наука одређује се на основу следећих параметара:

1. Уредништво:

- (1) структура уредништва према научним, односно наставним звањима,
- (2) структура уредништва према институционалној афилијацији,
- (3) у часописима категорије М23 и М24 највише две трећине чланова уредништва може бити из исте институције;

2. Квалитет рецензентског поступка:

- (1) број рецензената (у односу на број радова),
- (2) афилијације рецензената (академија наука, универзитет, научни институт),
- (3) научна, односно наставна звања рецензената,
- (4) јасне процедуре рецензирања (дефинисане у *Упутству ауторима* и *Упутству рецензентима*),
- (5) у часописима категорије М23 и М24 највише две трећине рецензената може бити из исте институције;

3. Афилијација аутора: у часописима категорије М23 и М24 највише две трећине аутора може бити из исте институције;

4. Структура радова:

- (1) удео (%) легитимних радова (искључујући прештампане радове),
- (2) удео научних радова (у односу на хронике, приказе, критике и сл.),
- (3) просечан број референци у радовима,
- (4) удео (%) радова са бар једном референцом, било у одељку Литература или у фуснотама;

5. Заступљеност часописа на референтним листама за дату научну област.

6. Опремљеност (према Условима за уређивање научних часописа из Прилога 1 овог правилника):

- (1) наслов рада на језику рада и енглеском језику,
- (2) сажетак/апстракт на језику рада и енглеском језику,
- (3) кључне речи на језику рада и енглеском језику,
- (4) тип рада (уредничка класификација),
- (5) ауторска афилијација и контакт подаци,
- (6) датум примања и прихватања рада,
- (7) захвалница (назив и број пројекта),
- (8) подаци о претходним верзијама рада,
- (9) јавно доступан списак рецензената (објављен барем једанпут годишње);

7. Доступност часописа у електронском облику.

8. Обавезно електронско уређивање часописа.

Параметри за одређивање квалитета се квантитативно исказују. За потребе библиометријске анализе према наведеним критеријумима, матични научни одбори ће утврдити квантитативне вредности.

Годишња категоризација научних часописа

Члан 15.

Категоризација научних часописа за текућу годину, вршиће се на основу волумена часописа објављених у претходној години.

Ступање на снагу

Члан 16.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број 110-00-320/2020-14

У Београду, 25. децембра 2020. године

Министар,
Бранко Ружић, с.р.

ПРИЛОГ 1

УСЛОВИ ЗА УРЕЂИВАЊЕ НАУЧНИХ ЧАСОПИСА

I. Научни часопис

Домаћи научни часопис (у даљем тексту: часопис) треба да садржи следеће елементе:

Наслов часописа

Наслов је по правилу, трајна одредница часописа. Треба да што тачније описује тематику објављиваних садржаја. Ако тематика није препознатљива на основу наслова, часопис треба да има поднаслов којим се јасно одређује научна област, ужа научна област или ИТМ област, односно области коју часопис претежно обухвата. Ако часопис излази у оквиру серије, наслов обухвата и наслов серије.

Часопис може имати скраћени наслов и наслов на страном језику. Ови наслови утврђују се и евидентирају приликом доделе ISSN-а. Скраћени наслов се утврђује у складу с одговарајућим међународним стандардом. Приликом превода наслова на страни језик води се рачуна о томе да наслов не буде истоветан наслову неког постојећег иностраног часописа.

Наслов часописа мења се само у случају преке потребе. Промена се уводи од првог броја одређеног годишта, с тим

да се претходни наслов на истакнутом месту наводи најмање још годину дана.

Наслов часописа исписује се увек у истом типографском облику, на истом месту у свесци.

Међународни стандардни број серијске публикације (ISSN)

Часопис има ISSN као трајну и једнозначну ознаку, у складу са законом којим се уређује издавачка делатност. Ако часопис има паралелни електронски облик, додељује му се засебан ISSN (e-ISSN). Народна библиотека Србије додељује национални ISSN број. ISSN се исписује на истакнутом месту у свакој објављеној свесци, по могућству у горњем десном углу корица.

Међународни стандардни број часописа – Универзална децимална класификација (УДК)

УДК број часописа означава област и научне гране којима се бави часопис. Он се исписује на истакнутом месту у свакој објављеној свесци, најчешће уз ISSN број.

Учесталост објављивања, означавање свезака и страница

Број свезака који се издаје годишње утврђује се приликом доделе ISSN-а и CIP каталогизације, по могућству уз назнаку месеца објављивања, и наводи у свакој свесци у импресуму или на другом истакнутом месту.

Правовремено издавање свезака у складу с предвиђеном периодичношћу је основна обавеза издавача, односно уредништва. Издавање двоброја може се сматрати редовним излажењем у једном волумену, односно једном у годину дана. Промена периодичности мора се евидентирати обнављањем каталогизације, тј. израдом новог каталогског записа CIP.

Правовременост се прати и утврђује на основу датума полагања сваке објављене свеске часописа у Репозиторијум Народне библиотеке Србије, у складу с периодичношћу објављивања сваког појединачног часописа. Евиденција о полагању јавно је доступна на интернету.

Сви чланци се објављују у оквиру редовних свезака. Редовне свеске могу бити тематског карактера. Ванредни, допунски и специјални бројеви могу се сматрати саставним делом волумена часописа, само уколико су прошли процедуру предвиђену за редовно издавање часописа.

Бројчане ознаке волумена (годишта) часописа треба да расту континуирано. Континуитет се не сме нарушити ни у случају прекида у издавању часописа.

Свеске се означавају редом према предвиђеној динамици излажења. По правилу, редни број 1 додељује се првој свесци сваког новог волумена. Свеске се означавају по правилу арапским бројевима, осим уколико је то у нескладу с традицијом институције која чува научну и технолошку баштину Републике Србије (национални универзитети, национални институти, САНУ, Матица српска).

Бројчана ознака страна почиње од прве стране текста првог чланка и наставља се кроз све прилоге једног волумена. Корице, насловна страна, садржај и огласи не остраничавају се.

Издавач часописа

Издавач часописа може бити научноистраживачка организација (НИО), научно друштво, као и институција са делатношћу од значаја за науку у суиздаваштву са научноистраживачком организацијом. У друштвено-хуманистичким наукама, издавач или суиздавач традиционално је и институција културе (музеј, архив и сл.).

Уредник научног часописа мора да има научно, односно наставно звање.

Ако је издавача више, наводи се први, односно извршни издавач, а остали се наводе као суиздавачи. Ако је издавач само једна НИО (универзитет, факултет или институт, САНУ, Матица српска), неопходно је да број чланова уредништва изван НИО буде најмање половина од броја чланова уредништва, као и да број рецензената изван НИО као издавача, буде најмање трећина у односу на један волумен, односно на годишњем нивоу.

Издавач часописа наводи се у свакој објављеној свесци у импресуму.

Научна политика часописа

Издавач и уредништво на посебној страници текста јасно назначавашу научну политику часописа – научно поље којем часопис претежно припада, типове истраживања које негује (интернационалне/идентитетске науке), научне области и уже научне области којима је посвећен, друштвено, државно и културно улогу часописа, као и друга питања која дефинишу општи научни и друштвени карактер часописа и тематске, теоријске и методолошке смернице за објављивање радова у њему.

Садржај свеске

У садржају свеске даје се пуни наслов сваког прилога, име и презиме аутора и почетна и завршна страница прилога. Садржај може да има рубрике. Наслови рубрика не могу бити замена за обавезну категоризацију чланака, који се категоришу сваки понаособ (нпр. оригинални научни чланак, прегледни рад и сл.).

Прилози ненаучног карактера, који се у систему вредновања према прописима којима се уређује научноистраживачка делатност не сматрају научним резултатом и који не морају бити уређивани у складу с овим правилником, могу се наводити у садржају, али треба да буду јасно обележени пригодним насловом.

За часописе који се објављују двојезично, садржај се даје на оба језика.

Садржај свеске, по правилу, даје се на првој, односно првим странама свеске.

Импресум

Импресум се даје у свакој свесци часописа, на истом истакнутом месту и садржи:

- 1) назив издавача;
- 2) имена, функције, као и назив и седиште установе у којој су запослени чланови уредништва (афилијација);
- 3) контакт податке уредништва: адресу, е-адресу, факс и телефонски број;
- 4) имена и афилијације чланова издавачког савета;
- 5) имена особа задужених за језичку редакцију (лектора, коректора и евентуално преводиоца);
- 6) штампарију, место штампања и тираж;
- 7) назив и интернет адресу (URL) базе података у којој су чланци доступни у виду пуног текста (опционо);
- 8) називе секундарних публикација (библиографских база) које индексирају часопис;
- 9) називе институција које финансијски помажу издавање часописа;
- 10) начин претплате и цену (опционо).

Чланови уредништва и издавачког савета могу се наводити и издвојено, на неком другом сталном и истакнутом месту.

Подаци о часопису дају се у свакој објављеној свесци. Могуће измене уносе се у првом броју одређеног годишта.

Каталoшки запис (CIP)

Каталoшки запис обухвата основне библиографске податке о часопису. Израђује се приликом увођења часописа у библиотечку евиденцију, у Народној библиотеци Србије, а за часописе чији издавач има седиште у АП Војводини, у Библиотеци Матице српске. У случају промене неког податка из каталoшког записа, каталoгизацију треба обновити.

CIP се исписује у свакој објављеној свесци, на истакнут начин (у посебном оквиру), по правилу на последњој страници.

Начин објављивања

Часопис се може објављивати у штампаном облику, електронском облику или у оба облика истовремено. Електронски часопис, као и електронска форма часописа који истовремено излази у штампаном облику, мора имати засебан ISSN (e-ISSN). Архиве пуних текстова у којима се чланци нуде у облику који је типографски веран оригиналу (у PDF формату) не сматрају се електронским обликом часописа.

Упутство ауторима

Упутство ауторима садржи детаљне захтеве о начину обликовања чланака и слања, односно пријема рукописа. Захтевима се утврђује дужина рукописа, структура чланка (одељци), формат табеларних и графичких приказа, пренос ауторских права на часопис и сл. Посебно се утврђује јединствен начин цитирања. Одабрани формат цитирања описује се детаљно уз навођење примера за сваку врсту цитираног извора.

Детаљно упутство ауторима о начину припреме чланка објављује се у најмање једном броју часописа годишње. Скраћена верзија упутства објављује се у свакој свесци, уз назнаку места објављивања детаљног упутства.

За часописе у електронском облику потребно је дати детаљно упутство ауторима на истакнутом месту у сваком броју часописа.

Упутство обавезно садржи и део којим се указује на обавезу поштовања научних и етичких принципа и правила приликом припреме и издавања чланка, у складу са међународним стандардима.

II. Чланак

Чланак у часопису мора бити опремљен на стандардан начин. Саставни делови опреме чланка дају се на првој страници чланка, изузев када је другачије одређено.

Наслов

Наслов треба да што верније опише садржај чланка. У интересу је часописа и аутора да се користе речи прикладне за индексирање и претраживање. Ако таквих речи нема у наслову, пожељно је да се наслову придода поднаслов.

Текући наслов

Текући наслов се исписује у заглављу сваке странице чланка ради лакше идентификације, посебно копија чланака у електронском облику.

Име аутора

Наводи се пуно име и презиме (свих) аутора. Имена и презимена домаћих аутора увек се исписују у оригиналном облику (са српским дијакритичким знаковима, дијакритичким знаковима писама светских језика или дијакритичким знаковима писама националних мањина и етничких група), независно од језика рада.

Назив установе аутора (афилијација)

Наводи се пун (званични) назив и седиште установе у којој је аутор запослен, а евентуално и назив установе у којој је аутор обавио истраживање. Самостални истраживачи и аутори којима научноистраживачки рад није примарна професија такође назначавачу свој статус. У сложеним организацијама наводи се укупна хијерархија те организације (од пуног регистрованог назива до унутрашње организационе јединице). У хијерархији организација бар једна мора бити правно лице. Ако је аутора више, а неки потичу из исте установе, мора се, посебним ознакама или на други начин, назначити из које од наведених установа потиче сваки.

Функција и звање аутора се не наводе.

Контакт подаци

Ако је аутора више, по правилу се даје само адреса једног аутора, задуженог за комуникацију тим поводом.

Идентификатор дигиталног објекта (DOI)

У часописима који су укључени у међународни систем унакрсног реферисања (*CrossRef*), чланцима се додељује посебна бројчана ознака (*Digital Object Identifier, DOI*), непосредно пред објављивање свеске.

DOI се исписује на почетној страни чланка на сталном истакнутом месту.

Категорија (тип) чланка

Категоризација чланака обавеза је уредништва. Категорију чланка могу предлагати рецензенти и чланови уредништва, односно уредници рубрика, али одговорност за категоризацију сноси искључиво главни уредник.

Чланци у часописима се разврставају у следеће категорије:

Научни чланци:

1) оригиналан/изворни научни рад (рад у коме се износе претходно необјављивани резултати сопствених истраживања научним методом);

2) прегледни рад (рад који садржи оригиналан, детаљан и критички приказ истраживачког проблема или подручја у коме је аутор остварио одређени допринос);

3) кратко или претходно саопштење (оригинални научни рад пуног формата, али мањег обима или прелиминарног карактера),

4) научна критика, односно полемика (расправа на одређену научну тему заснована искључиво на научној аргументацији и коришћењем научне методологије) и осврти.

Научни рад у часопису може имати облик монографске студије, као и критичког издања научне грађе (историјско-архивске, лексикографске, библиографске, прегледа података и сл.), дотад непознате или недовољно приступачне за

научна истраживања.

Радови класификовани као научни морају имати бар две позитивне рецензије. У часописима у којима се објављују и прилози ваннаучног карактера, научни чланци треба да буду груписани и јасно издвојени у првом делу свеске.

Стручни чланци:

- 1) стручни рад (прилог у коме се нуде искуства корисна за унапређење професионалне праксе, али која нису нужно заснована на научном методу);
- 2) информативни прилог (уводник, коментар и сл.);
- 3) приказ (књиге, рачунарског програма, случаја, научног догађаја и сл.);
- 4) стручна критика, односно полемика и осврти.

Језик рада

Језик рада, у складу са уставом и законом, може бити српски, језик националне мањине или етничке групе Републике Србије, неки од светских или словенских језика (у научној области језика и књижевности), односно језици који су у употреби у међународној комуникацији у датој научној области. Уколико је језик рада српски, словенски, неки од светских језика или неки други језик који је у употреби у домаћој или међународној комуникацији у датој научној области, а који није енглески, наслов и апстракт обавезни су на енглеском језику.

Сажетак или апстракт

Сажетак (апстракт) је кратак информативан приказ садржаја чланка који читаоцу омогућава да брзо и тачно оцени његову релевантност. У интересу је уредништава и аутора да сажетак садржи термине који се често користе за индексирање и претрагу чланака.

Саставни делови сажетка су циљ истраживања, методи, резултати и закључак. У хуманистичким и друштвеним наукама, сажетак традиционално садржи и друге елементе, у складу с научном баштином коју часопис негује (национални, регионални, културни контекст, друштвени смисао истраживања, државни значај истраживања и сл.).

Прецизне инструкције за израду сажетак, односно резимеа дају се у упутству ауторима о начину припреме чланка.

Сажетак може бити на српском, језику националне мањине и етничке групе, енглеском, неком од светских језика или на неком словенском језику (посебно у научној области језика и књижевности). Уколико језик рада није енглески, наслов испред сажетка и сажетак обавезни су на енглеском језику.

За сажетке на страним језицима мора се обезбедити квалификована лектура, односно граматичка и правописна исправност.

Кључне речи

Кључне речи су термини или синтагме које тематски, теоријски, методолошки, дисциплинарно, субдисциплинарно и на друге релевантне начине упућују на садржај чланка за потребе индексирања и претраживања. У принципу, треба их додељивати с ослонцем на неки међународни извор (попис, речник или тезаурис) који је најшире прихваћен или унутар дате научне области (нпр. у области медицине Medical Subject Headings) или у науци уопште (нпр. листа кључних речи Web of Science). У идентитетским наукама кључне речи одражавају и потребу очувања културне, научне и технолошке баштине Републике Србије.

Кључне речи дају се непосредно након сажетак и на језику сажетка.

Датум прихватања чланка

Датум када је уредништво примило чланак, датум када је уредништво коначно прихватило чланак за објављивање, као и датуми када су у међувремену достављене евентуалне исправке рукописа, наводе се хронолошким редоследом, увек на истом месту, у складу с традицијом часописа.

Захвалница

Назив и број пројекта финансираних из буџета, односно назив програма у оквиру кога је чланак настао, као и назив научноистраживачке организације и министарства које је финансирало пројекат или програм, наводи се у посебној напомени на сталном месту, по правилу након закључка, а пре литературе.

Захвалнице могу да садрже и друге елементе.

Претходне верзије рада

Ако је чланак у претходној верзији био изложен на скупу у виду усменог саопштења (под истим или сличним насловом), податак о томе треба да буде наведен у посебној напомени, по правилу при дну прве стране чланка. Рад који је већ објављен у неком часопису не може се објавити у другом часопису, ни под сличним насловом и у измењеном облику, у смислу вредновања научноистраживачких резултата.

Подразумева се да су аутори власни да резултате својих истраживања објаве за онолико публика и на онолико језика колико они лично и уредништва часописа у којима објављују нађу да је релевантно, докле год само један од тих резултата пријављују за вредновање у смислу Правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживања (или другог таквог правилника који би га могао заменити).

Табеларни и графички прикази

Табеларни и графички прикази треба да буду дати на једнообразан начин, у складу с одабраним дисциплинарним стандардом опремања чланака.

Навођење (цитирање) у тексту

Начин позивања на изворе у оквиру чланка мора бити једнак у свим радовима објављеним у одређеном часопису. Уредништво се по правилу одлучује за онај систем цитирања (навођењем аутора или редних бројева референци из одељка Литература) који је преовлађујући у области науке којој припада тематика часописа. У пољу друштвених и хуманистичких наука уредништво води рачуна о традицији објављивања српске и друге периодике у Републици Србији, с циљем очувања научне и технолошке баштине као дела културне баштине. Систем навођења детаљно се описује у упутству ауторима.

Напомене (фусноте)

Напомене се дају при дну стране у којој се налази коментарисани део текста. Могу садржати мање важне детаље, допунска објашњења, назнаке о коришћеним изворима (нпр. научној грађи, приручницима итд.), али не могу бити замена за цитирану литературу, осим у друштвеним односно хуманистичким наукама, у којима постоји независна традиција цитирања.

Листа референци (литература)

Цитирана литература обухвата по правилу библиографске изворе (чланке, монографије и сл.) и даје се искључиво у засебном одељку чланка, у виду листе референци, осим у смислу дефинисаном претходним чланом. Референце се наводе на доследан начин, редоследом који зависи од стандарда навођења у тексту, а који је прецизиран упутством ауторима. Референце се не превode на језик рада. Наслови цитираних домаћих часописа дају се у оригиналном, пуном или скраћеном, али никако у преведеном облику.

Саставни делови референци (ауторска имена, наслов рада, извор итд.) наводе се у свим чланцима објављеним у часопису на исти начин, у складу са усвојеном формом навођења. Препоручљива је употреба пуних формата референци које подржавају водеће међународне базе намењене вредновању, осим за области друштвених односно хуманистичких наука, у којима није пожељно да међународни стандарди имају примат при одређивању форме научног рада.

Формат исписа референци детаљно се описује у упутству ауторима. Посебно се описује поступак цитирања докумената преузетих с интернета. Нестандардно, непотпуно или недоследно навођење литературе узима се у системима вредновања часописа као довољан разлог за оспоравање научног статуса часописа.

III. Уредничка документација

Уредништво води Регистар приспелих радова, Архиву изјава аутора, Упутство рецензентима, Листу рецензената и Регистар рецензија.

Регистар приспелих радова

У Регистру приспелих радова воде се основни подаци о пријављеним радовима и ауторима. Наводе се датуми приспећа рукописа, исправки рукописа и одобравања радова за објављивање. Регистар се води у штампаном или електронском облику, као унакрсна табеларна датотека. Регистар представља одговорност уредништва, а не НИО/издавача нити Министарства.

Упутство рецензентима

Упутство рецензентима садржи детаљне инструкције о начину вредновања рада. У упутству су назначене димензије, односно особине чланка које се оцењују и облик оцењивања (квантитативно или описно). Упутство садржи и образац рецензије, с инструкцијама о начину његове попуње.

У упутству се посебно наглашавају обавезе рецензената да укажу на могуће повреде етичких норми у раду.

У упутству се рецензенти обавезују да назначе евентуални конфликт интереса пре него што рецензирају рукопис.

Сваки научни рад оцењују барем два рецензента у научном одн. наставном звању, изузев у случајевима када је неопходно прибавити и мишљење надлежне одн. заинтересоване институције у режиму отвореног вредновања. Рецензентима се не открива идентитет аутора и обратно, изузев онда када обе стране изразе спремност на непосредну комуникацију или уколико је уредништво, у складу с традицијом часописа или међународним стандардима научне комуникације у одређеној научној области, одлучило да примени неки други тип рецензирања (нпр. отворено вредновање).

Листа рецензената

Листа рецензената садржи имена, афилијације и звања свих рецензената. Уредничка документација садржи и писма сагласности рецензената. Уредништво настоји да што више рецензената обезбеди из иностранства, како би се у односу на домаће ауторе избегао сукоб интереса, осим у идентитетским наукама, с обзиром на изразиту диспропорцију научних компетенција и националног интереса у корист домаћих издавача, уредника, рецензената и аутора.

Уредништва су дужна да обезбеде листе рецензената на јавни увид најмање једанпут годишње.

Регистар рецензија

Регистар рецензија је архива поверљиве природе која садржи све рецензије у штампаном облику, на одговарајућем обрасцу припремљеном од стране уредништва.

ПРИЛОГ 2

НАУЧНЕ ОБЛАСТИ ЗА РАНГИРАЊЕ И КАТЕГОРИЗАЦИЈУ НАУЧНИХ ЧАСОПИСА ДОМАЋИХ ИЗДАВАЧА ПРЕМА ФОРМИРАНИМ МАТИЧНИМ НАУЧНИМ ОДБОРИМА

Матични научни одбори у области основних истраживања	Додатне области у оквиру којих се врши библиометријска анализа
Матични научни одбор за биологију	
Матични научни одбор за хемију	
Матични научни одбор за физику	
Матични научни одбор за медицинске науке	
Матични научни одбор за математику, компјутерске науке и механику	– математика – компјутерске науке – механика
Матични научни одбор за геонауке и астрономију	
Матични научни одбори у области друштвено-хуманистичких наука	
Матични научни одбор за право, економију и политичке и организационе науке	– право и политикологија – економија и организационе науке

Матични научни одбор за филозофију, психологију, педагогију и социологију	<ul style="list-style-type: none"> – филозофија и теологија – социологија и демографија – психологија, педагогија, андрагогија и специјална едукација – наука о спорту
Матични научни одбор за историју, археологију и етнологију	
Матични научни одбор за језик и књижевност	
Матични научни одбори у области технолошког развоја	
Матични научни одбор за биотехнологију и пољопривреду	
Матични научни одбор за електронику, телекомуникације и информационе технологије	
Матични научни одбор за енергетику, рударство и енергетску ефикасност	
Матични научни одбор за материјале и хемијске технологије	
Матични научни одбор за машинство и индустријски софтвер	
Матични научни одбор за саобраћај, урбанизам и грађевинарство	<ul style="list-style-type: none"> – саобраћај – архитектура – урбанизам – просторно планирање – грађевинарство – геодезија
Матични научни одбор за уређење, заштиту и коришћења вода, земљишта и ваздуха	